

Magasinet rØST

[OM OS](#)[PRESSERUM](#)[FOREDRAG](#)[SKRIBENTER](#)[LANDE](#)[KONTAKT](#)[STØT OS](#)

KONFLIKTER

Posted by Hanne Severinsen | maj 19, 2019 |
 Centraleuropa, EU, Kultur, Polen, Rumænien,
 Ungarn

BOGANMELDELSE | Vibe Termansen. Kampen om Centraleuropa. 275 sider. Gads forlag. Pris 249 kr.
Anmeldt af Hanne Severinsen

Af Hanne Severinsen

De store omvæltninger efter murens fald fik mange i min generation til at tro på Fukijamas tese om "The End of History". Vi følte også en stolthed over, at det var under det danske formandskab for Det Europæiske Råd, at vi kunne byde de nye

[E-mail](#)**Fornavn****Efternavn****TILMELD**

SENESTE NYHEDER

Laura Kovesi – et portræt af antikorruptionens dronning
 jun 28, 2019 | EU, Hovedhistorie, Rumænien

demokratier velkommen i vores fælles Europa. Denne historie og alt det, der gik forud, tager Vibe Termansen fat på i sin nye bog, Kampen om Centraleuropa.

Mange vil have stor glæde og blive klogere af at læse bogen, for historien om de mange kampe gennem historien er både vigtig for at forstå, hvilken rolle fortiden har og hvad fremtiden vil bringe. Vibe Termansen indleder med en tour de force gennem det centrale Europas omskiftelige og turbulente historie med udgangspunkt i servietskrimerne i Jalta, der gjorde Centraleuropa til Østeuropa. Historien er desværre ikke en lykkelig lige linje, hvor undertrykte folk gradvist op gennem tiden ender med at blive liberale demokratier, der lever lykkeligt i en stadig bedre fremtid.

FORSTÅ NYE KONFLIKTER

Når jeg selv skal prøve at forstå aktuelle konflikter, er det altid nyttigt at finde et historisk atlas frem og med undren se, hvordan grænser rykker frem og tilbage og forandrer relationer mellem nationer. I denne bog fortælles den historiske baggrund for de mange aspirationer, der gennem tiden har ført til storrigter for skiftende folkeslag, der så i dag bliver brugt til at skabe nye narrativer om en stolt fortid og nye visioner om at gøre forskellige nationer "great again".

Bogen går i særlig grad i kødet på tiden efter Første Verdenskrig, hvor mange nationers ofte indbyrdes modstridende drømme om national selvbestemmelse lagde dagsordenen. Et nyt Europakort blev tegnet, men uden megen skelen til, om det nu også opfyldte *alle* folkenes drøm om selvbestemmelse. Det mishandlede Polen blev kæmpestort og fik mange mindretal. Ungarn blev derimod decimeret til en tredjedel. Og ungarere, der tidligere havde været dominerende i slovakiske,

Pizza
for
veteran
er i
Ukrain
e

jun 26,
2019 |
Hovedhi
storie,
Ukraine

Moldov
a –
landet
med to
regerin
ger og
to
præsid
enter!

jun 18,
2019 |
Moldova
, Politik

rØST
søger
redaktø
rer

jun 12,
2019 |
Kultur

Mellem
håb og
had
jun 10,
2019 |
Georgien
, Samfund

ARKIV

Vælg måned

LANDE / KATEGORIER

Vælg kategori

ukrainske og rumænske områder, måtte se sig reduceret til mindretal i ny-opståede nationalstater.

TILPASNING AF HISTORIEN TIL POLITISKE MÅL

Vi har netop overstået fejringen af hundrede-året for afslutningen på Første Verdenskrig, som også er jubilæet for mange af de lande, vi kender i dag. Jubilæet har givet anledning til at reflektere over Versailles- og Trianon-fredsaflsutningernes rolle i forløbet op til Anden Verdenskrig.

Termansen gennemgår i sin bog, hvordan politikere i især Ungarn og Polen nu tilpasser fortiden, så de kan skabe nogle fortællinger, hvor det er vælgerflertallet, der har ret til egenhændigt at genskabe fortidens storhed overfor et dekadent Vesteuropa, der er ved at overgive sig til muslimer og andre farer.

FORVANDLINGER I NYE DEMOKRATIER

Bogen gennemgår Polens forvandling fra Lech Walesas ikke-voldelige demokratiske revolution til PiS-partiets anden valgsejr. En valgsejr, der faldt sammen med den forfærdelige flyulykke i Smolensk, som Kaczynski udnytter til at fuldende myten om det forfulgte polske folk, som i dag med ham i spidsen, kæmper en evig kamp mod indre og ydre fjender. På få år har PiS udviklet Polen til en stat, der i "flertallets navn" – et flertal, der kun findes i parlamentet på grund af det særlige valgsystem – sørger for at udføre folkeviljen ved at fjerne en genstridig presse og modstræbende domstole.

I andre dele af bogen følger vi Victor Orbáns vej fra demokratisk, liberal aktivist i 1989, netop hjemkommet til Budapest fra sine studier i England – som i øvrigt den gang var støttet af hans nemesis George Soros. Vi følger hans vej fra ateist til kristen – fra liberal til illiberal og konservativ – hans udnyttelse af valgsystemet til at cementere sin magt,

Synes godt om

Kulturhistorie -
FUKBH, Læderstræde
1 person er interesseret

hvorfed han nu i tre omgange har omdannet knap halvdelen af stemmerne til et to tredjedelsflertal i et parlament, der nu er omdannet til hans gummistempel. Jeg har selv set udviklingen helt tæt på, da jeg i første halvdel af 1990erne havde et fint samarbejde i Europarådets Liberale gruppe med Orbans ”unge liberale”, som slet ikke ville kunne lade sig gøre i dag.

DET EUROPÆISKE PERSPEKTIV

Vibe Termansen mener ikke, at det er rimeligt, at Polen og Ungarn, der villigt modtager store midler fra EU, fuldstændig blæser på de værdier om demokrati, menneskerettigheder og retssamfund, som de gladelig skrev under på, da de blev medlem af EU. Hun sætter spørgsmålstege ved, om vi skal fortsætte med at betale til stater, der blæser på EU's værdier. I mine øjne er det måske rigtigt, at kun reducerede pengestrømme og korruptionsundersøgelser kan få de ledende politikere til at besinde sig, men det kan også forstærke en trodsighed og gøre ”Bruxelles” til fjenden i Orban og Kaczynskis narrativer.

Termansen forsøger at få os til at forstå baggrunden for den illiberale udvikling – men giver os ikke meget håb om forandring. Den kolde krigs Østeuropa har forståeligt nok ønsket – og har også haft held med at blive et nyt stolt Centraleuropa, men vejen går foreløbig gennem opskriften med autoritære narrativer som her forud for Europaparlamentsvalget ser ud til at smitte over hele Europa. Derved trues netop det Europa, som mange drømte om dengang i de euforiske dage efter murens fald.

Hanne Severinsen er tidligere folketingsmedlem for Venstre med ordførerskaber vedrørende forskning, Østeuropa og menneskerettigheder. Hun har også sidset i Europarådets parlamentariske forsamling og

været næstformand for Europarådets liberale gruppe.

SHARE:

< PREVIOUS

EP-valget har høj status men lav valgdeltagelse i Rumænien

NEXT >

Tiltag mod kvindevold i Rumænien virker, men der er langt igen

ABOUT THE AUTHOR

Hanne Severinsen

Hanne Severinsen er tidligere folketingsmedlem for Venstre med ordførerskaber vedrørende forskning, Østeuropa og menneskerettigheder. Hun har også siddet i Europarådets parlamentariske forsamling og været næstformand for Europarådets liberale gruppe.

RELATED POSTS

Beograd afventer EU's fremskridtsrapport
oktober 5, 2012

Uinteressant portræt af russisk politik
januar 28, 2012

Korruption bliver valgtema i Kroatien
november 9,

Arven fra en fremmed fortid
januar 22, 2015